

plastik sanatlar

Entropi, Avant – Garde ve Biçim Üzerine Düşünceler

Özer Kabaş

Bir sanat yapıtının gerçekten kendi nitelikleri ile ayakta durabilmesi sorunu, 19. yüzyıldan bu yana bilim adamlarını ilgilendiren bir sorun. Sanat yapıtına bilimsel yaklaşımların toplu bir değerlendirmesini sunuyoruz

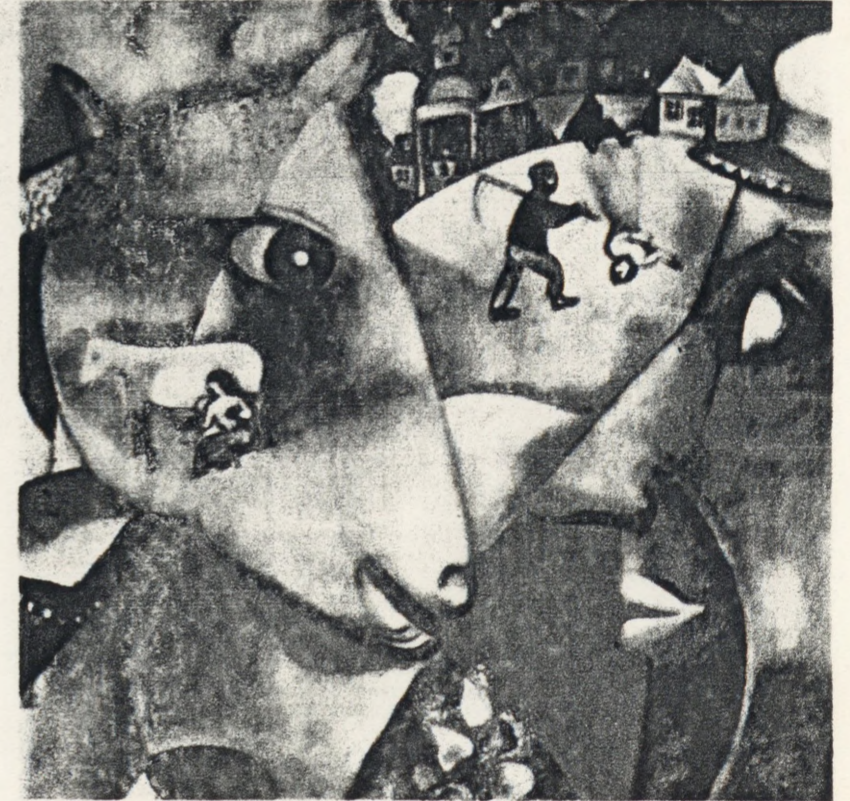
Plastik sanatlarla ilgili kuramlarda ve estetik bakış açılarında izlediğimiz değişiklikler ve zenginleşmeler Fransız Devrimi'nden sonra sosyo – ekonomik etkenler sonucu, iyice hızlanmıştır. Aydınlanma çağının hemen ardından, yine aynı dönemde bilim adamlarının sanata olan ilgisi artmış ve yeni bilimsel buluşlar ve hızlı teknolojik ilerlemeler, resim, heykel ve mimariyi adamakıllı etkilemiştir. Bu iki başlı "girdi" (input)ler bir yandan yeni atılımları ve Avant – Garde'ı gerçekleştirirken, diğer yandan bu değişim ve yeni ustalıklar olgusuna ayak uyduramayan rüküşlükler, amatörlükler ve yetersizlikten oluşan bir "sanat çöplüğü" oluşturmuştur. Sanatsal ustalık ve biçim zenginliği veya fakirliğinin zaman ve insan kitleleri karşısındaki acımasız sınavı yirminci yüzyılda daha dramatik sonuçlar çıkarmaktadır. Unutulan kitaplar, kasetler, şarkılar, Sen Nehri kıyısında yapılmış peyzajlar, öykünmecî bir "oxidantalizm" ile yapılmış beşinci sınıf Rothko'lar, Picasso'lar, De Kooning'ler, Schnabel'ler. New York'ta senelerce ünlü olmayı bekleyip de bir türlü olamamış, ve aynada kırışıklarını acıyla izleyen bir yığın tiyatro oyuncusu vb... Son iki yüz yılın nüfus patlamasına birlikte sanata özgü denek taşının acı sonuçları da beraber geliyor.

Bu acımasız ortam ve karga-

şa içinde bazı yapıtlar ve kişiler hâlâ ayakta kalabiliyor. Ulusal bölgesel ve ideolojik "kan bankalarının" dışında bir sanat yapıtının gerçekten kendi nitelikleriyle ayakta durabilmesi sorunu 19. yüzyıldan başlayarak bağımsız

bilim adamlarını çok ilgilendiriyor.

Bir resmin, bir müzik parçasının seyri ve dinletisini, *sürekli* ve *doymaz* kılan nedir? Yaşam içindeki başka verilere göre insanın "sanat olgusuyla" duyu or-

Marc Chagall, "Ben ve Köy"

EYLÜL 1988/SAYI 94/1000 LİRA (KDV DAHİL)

GÖSTERİ

Hürriyet

S A N A T E D E B İ Y A T D E R G İ S İ